

Dialogen met de **burgers**

Praat mee over
de toekomst van Europa

#EUdialogues

#FutureOfEurope

INHOUD

Burgers erbij betrekken _____	4
Banen, groei en investeringen _____	10
Sociale rechten _____	12
Eengemaakte markt _____	14
Handel _____	16
Digitaal _____	18
Energie en klimaatverandering _____	20
Migratie _____	22
Veiligheid en defensie _____	24
Andere onderwerpen die in 2018 zijn besproken _	26

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2018

© Europese Unie, 2018

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Burgers erbij betrekken

“ Grensoverschrijdende dialogen en gedachtewisselingen zijn voor mensen essentieel ter voorbereiding op de verkiezingen van het Europees Parlement, zodat zij de democratische werking van de EU beter kunnen begrijpen.

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Pärnu, Estland

“ Het is belangrijk dat lokale politici meer over de gevolgen van verschillende beleidsmaatregelen van de EU voor de regio's praten.

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Linköping, Zweden

“ Wat kunnen we samen doen om voor de Europese verkiezingen meer mensen naar de stembus te krijgen?

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Frankfurt (aan de Oder), Duitsland

Dialogen met de burgers sinds het begin van de Commissie-Juncker

“ We moeten de dialoog met de oudere generatie stimuleren, die misschien wel heeft gedacht dat de EU de oplossing voor alle problemen zou zijn.

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Dublin, Ierland

“ De EU moet op een begrijpelijke manier met de jongere generatie praten, onder andere via digitale middelen.

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Bratislava, Slowakije

“ De EU moet zich er meer op richten de mensen te informeren en uit te leggen wat zij elke dag doet.

Deelnemer aan een dialoog met de burgers in Larnaca, Cyprus

Honderdduizenden mensen hebben aan bijna 1 000 dialogen met de burgers deelgenomen, in gemeentehuizen, lokale besturen, scholen, universiteiten, op handelsbeurzen en vele andere locaties in de 27 lidstaten van de EU

Sinds de voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker, in 2014 aantrad, heeft hij er hard aan gewerkt om de EU democratischer te maken. **De EU heeft er een prioriteit van gemaakt Europeanen bij de EU te betrekken en de onderwerpen te bespreken die voor hen belangrijk zijn.**

Voorzitter Juncker heeft zijn team van Europese commissarissen gevraagd politiek actief te zijn in de lidstaten en met de burgers in dialoog te gaan. Deze betrokkenheid is uitgemond in een **wijdverspreide beweging om naar burgers te luisteren en hun standpunten met beleidsmakers in heel Europa te delen.** Commissarissen en andere EU-personeelsleden zijn tot in alle uithoeken van Europa gereisd om met mensen te praten, die over een hele reeks onderwerpen hun standpunt hebben gegeven. Van het verzoek aan de EU om de werkloosheid aan te pakken tot de bestrijding van klimaatverandering, alle onderwerpen zijn bespreekbaar.

Niet alleen de Commissie neemt deel aan dialogen met de burgers, ook andere EU-instellingen doen mee. Het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Europees Comité van de Regio's hebben nu allemaal rechtstreekse contacten met Europeanen.

PRAAT MEE

In maart 2017 is de Commissie met een openbaar debat over de toekomst van Europa gestart door in een Witboek over de toekomst van Europa de belangrijkste uitdagingen en kansen voor de komende tien jaar te schetsen.

Politici op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau delen allemaal samen de verantwoordelijkheid om een eerlijke discussie over Europa en onze toekomst te stimuleren. Europeanen moeten zich bewust zijn van de gevolgen van het beleid van de EU voor hun dagelijks leven en moeten

EU-vertegenwoordigers kunnen vertellen wat zij daarvan vinden. Daarom heeft de Commissie de Europese leiders uitgenodigd consequenter met het publiek in elke lidstaat in dialoog te gaan.

EEN VRAGENLIJST VAN BURGERS VOOR BURGERS

Na de initiatieven van de Franse president Macron en andere leiders zijn de lidstaten in april 2018 een gemeenschappelijk kader voor de raadpleging van de burgers overeengekomen.

Op 5 en 6 mei 2018 heeft de Europese Commissie samen met het Europees Economisch en Sociaal Comité een panel van 96 mensen bijeengebracht. Zij hebben over de toekomst van Europa gediscussieerd en een vragenlijst opgesteld om burgers online te raadplegen. De online vragenlijst, die voor alle burgers van de EU toegankelijk is, is op 9 mei in alle talen van de EU op de Europa-website gepubliceerd. Er zijn al meer dan 40 000 bijdragen gepost.

Uit de resultaten van de eerste 40 000 respondenten blijkt dat de belangrijkste zorgen van Europeanen betrekking hebben op:

sociale gelijkheid
en eerlijkheid

milieuvraagstukken, met name
de productie en het verbruik
van hernieuwbare energie

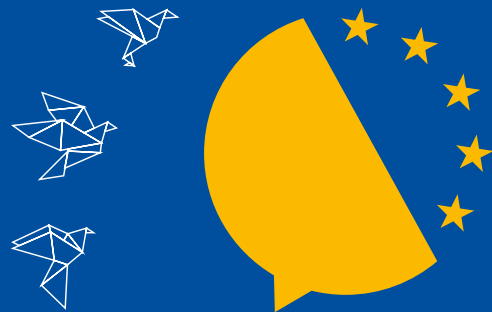
migratie en
veiligheid

Praat online mee:

https://ec.europa.eu/commission/future-europe_nl

VAAKST GENOEMDE ONDERWERPEN

In de laatste twaalf maanden is het debat over de toekomst van Europa in de hele EU heftiger geworden. De Europeanen deden graag mee aan de discussies en schrokken er niet voor terug Europese beleidsmakers te vertellen wat zij graag zouden willen. Gelivestreamde dialogen en live dialogen op Facebook brachten de discussies bij de mensen thuis en sociale media maakten het mogelijk dat allerlei mensen erbij betrokken raakten.

**Raadpleging
over de toekomst van Europa**

Met name jonge Europeanen waren vaak blij met de kans om nauwer bij de vormgeving van de toekomst van Europa betrokken te zijn en zij gaven hun standpunten en ideeën over zeer uiteenlopende onderwerpen.

De citaten in deze brochure zijn van deelnemers aan de dialogen met de burgers in de hele Europese Unie. Hieruit blijkt hoe gevarieerd de besproken onderwerpen waren, waarvan de prioriteiten van de Commissie-Juncker een afspiegeling zijn.

CONFÉRENCE
SHAPING THE EUROPE
OF THE FUTURE

Audimax, Campus de Belval, Université du Luxembourg

Vendredi 13 octobre 2017
10h00 - 12h30

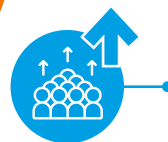
■ #CDH.LU #e2h.lu #E2L_Luxembourg #FutureOfEurope
■ #E2L.LU #E2L_Luxembourg
www.e2h.uni.lu

CDH
RSI
Commission européenne
Ministère de l'Économie

Banen, groei en investeringen

Werk en inkomen blijven voor veel mensen in de hele EU een belangrijke bron van zorg. Zij hebben de EU gevraagd de bestrijding van de jeugdwerkloosheid te intensiveren. Burgers willen ook dat de EU de uitdagingen van nieuwe technologieën aanpakt, ondernemers en start-ups helpt om durfkapitaal te vinden en meer doet om kleine en middelgrote ondernemingen te helpen.

11
miljoen
banen

zijn er sinds het aantreden van de Commissie-Juncker in de EU gecreëerd

Met het Juncker-plan worden investeringen in banen en groei omgezet

€315 miljard
doelstelling voor medio 2018

€500 miljard
doelstelling voor 2020

€335 miljard
per juli 2018

700 000 kleine en middelgrote ondernemingen kregen **beter**e toegang tot financiering

750 000 banen konden worden gecreëerd

1,4 miljoen banen tegen 2020

bbp van de EU gestegen met **0,6 %**

bbp van de EU stijgt in 2020 met **1,3 %**

De EU moet de werkloosheid en met name de kennisvlucht aanpakken, zodat jongeren in Europa kansen hebben.
(Athene, Griekenland)

Wat doet de EU om de bedreiging van banen door kunstmatige intelligentie aan te pakken?
(Berlijn, Duitsland)

Cultuur speelt een belangrijke rol in de maatschappij. Hoe kan de EU helpen meer banen in de creatieve en culturele sector te creëren?
(Bilbao, Spanje)

De EU moet ervoor zorgen dat ondernemers en start-ups in alle landen en regio's toegang hebben tot het durfkapitaal dat zij nodig hebben om hun ideeën naar de markt te brengen.
(Varna, Bulgarije)

Sociale rechten

De roep om sterkere sociale rechten weerklinkt in heel Europa. Deelnemers aan de dialogen met de burgers verwachten van beleidsmakers dat zij de gevolgen van de globalisering en de digitalisering aanpakken door op een inclusieve arbeidsmarkt goede arbeidsomstandigheden te bevorderen en tevens voor de kwetsbaarste mensen in de maatschappij te zorgen.

Bij vele dialogen met de burgers vroegen Europeanen de EU haar inspanningen te vergroten om de loonkloof tussen mannen en vrouwen te dichten, werkende ouders ondersteuning te bieden en de uitdagingen van de vergrijzing aan te pakken.

Initiatief van de Commissie inzake het evenwicht tussen werk en privéleven

10
dagen
vaderschapsverlof(*)

4 maanden
ouderschapsverlof(*)
niet overdraagbaar naar
de andere ouder

5
dagen
zorgverlof(*)
per jaar

flexibele
werkregelingen
voor alle werkende ouders
en mantelzorgers

(*) ten minste gecompenseerd tot het niveau van uitkering bij ziekte

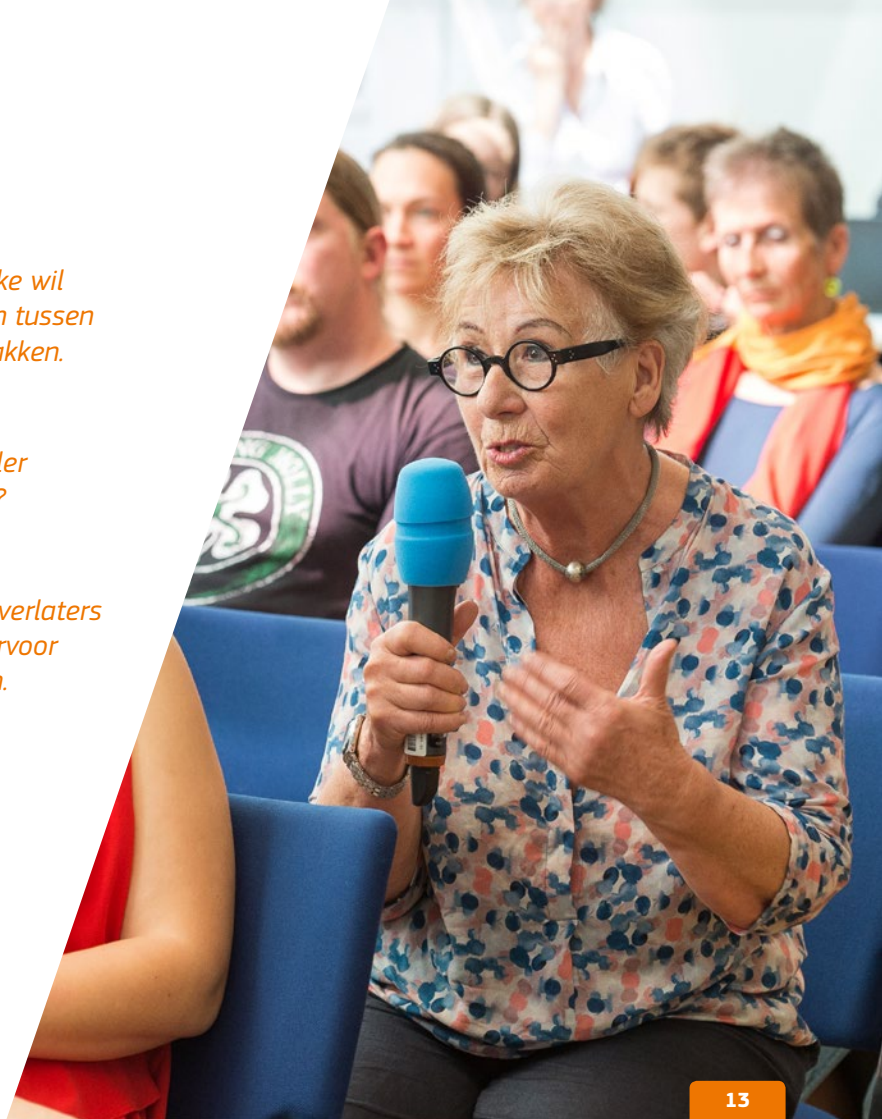

De EU heeft een sterke politieke wil nodig om de inkomensverschillen tussen vrouwen en mannen aan te pakken.
(Nicosia, Cyprus)

Hoe zal de nieuwe Europese pijler van sociale rechten er uitzien?
(Sankt Vith, België)

Het Europees Sociaal Fonds biedt jonge schoolverlaters kansen. De EU moet ervoor zorgen dat daarvoor ook na 2020 middelen beschikbaar zijn.
(Florence, Italië)

We moeten de mensen de werkelijke voordelen van de EU laten zien.
(Tallinn, Estland)

Eengemaakte markt

In discussies over de eengemaakte markt drongen deelnemers erop aan dat de EU belemmeringen, zoals te veel bureaucratie, waardoor de eengemaakte markt niet volledig functioneert, uit de weg blijft ruimen. Mensen vroegen ook om een voor de hele EU geldend, transparanter belastingsysteem dat het voor bedrijven, ongeacht hun omvang, makkelijker maakt goederen en diensten over de grens te verkopen.

Wij kunnen helpen innovatoren en start-ups in Europa te houden en hen niet aan Silicon Valley te verliezen, door voor hen een grotere markt te creëren en de bureaucratie terug te dringen.

(Kopenhagen, Denemarken)

We hebben financiële instrumenten van de EU nodig die jonge ondernemers kunnen gebruiken om hun bedrijf te laten groeien.

(Opole, Polen)

Wat voor banen zijn er in de toekomst nodig?

(Zagreb, Kroatië)

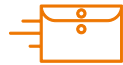
Een sterkere eengemaakte markt betekent meer nieuwe banen en meer nieuwe technologieën die grenzen overschrijden.

(Valletta, Malta)

Uitvoering van de strategie voor de eengemaakte markt

Nieuwe verordening om een eind te maken aan onterechte geoblocking

Verordening om pakketbezorging in Europa betaalbaarder te maken

Verordening voor meer controles om onveilige producten uit de rekken te houden

Verordening om het makkelijker te maken een product in een andere lidstaat te verkopen

Verordening om de bescherming van de onlineconsument te verbeteren

Maatregelen ter vereenvoudiging van de belastingen, waaronder een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting en een nieuw btw-stelsel voor de EU

Richtsnoeren over hoe bestaande EU-wetgeving van toepassing is op de deeleconomie

Handel

Burgers wilden graag nieuwe handelsmogelijkheden bespreken in het licht van de wereldwijde uitdagingen van vandaag. Zij wilden weten hoe de handel tot de welvaart bijdraagt en helpt in hun regio's nieuwe banen te creëren, en zij drongen erop aan dat de EU haar hoge normen op het gebied van consumentenbescherming, sociale rechten en milieuregels handhaaft.

Onze economie is afhankelijk van handel

elke **€1 miljard** aan uitvoer helpt **14 000 extra banen** in Europa te creëren

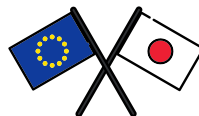
Handelsovereenkomst EU-Canada

865 000 banen in de EU houden verband met de uitvoer naar Canada

€590 miljoen besparingen per jaar voor bedrijven in de EU

Handelsovereenkomst EU-Japan

600 000 banen in de EU houden verband met de uitvoer naar Japan

€1 miljard per jaar besparingen op douanerechten

Het handelsbeleid moet Europese waarden zoals mensenrechten en milieubescherming bevorderen.

(Helsinki, Finland)

Wat zijn de belangrijkste kansen en uitdagingen van de nieuwe handelsovereenkomst EU-Mexico?

(Valencia, Spanje)

De EU moet voorkomen dat op EU-producten invoerrechten worden geheven — en ervoor zorgen dat we een handelsoorlog met de Verenigde Staten vermijden.

(Novo Mesto, Slovenië)

Het is een zaak van geven en nemen. De EU moet oneerlijke concurrentie bestrijden, maar tegelijkertijd protectionisme vermijden.

(Sofia, Bulgarije)

Digitaal

Europeanen vroegen de beleidsmakers de voorwaarden te scheppen zodat zij van de digitale technologieën kunnen profiteren, en tegelijkertijd de burgers voor mogelijke nadelige gevolgen te beschermen. Het fenomeen van online desinformatie is vaak als een dergelijk gevaar genoemd. Mensen riepen de EU op hier krachtig stelling tegen te nemen en burgers te helpen betrouwbare nieuwsbronnen te herkennen, en zij wilden een krachtige stellingname tegen de manipulatie van informatie. Veel mensen maakten zich ook zorgen over de bescherming online van hun persoonlijke informatie en privacy.

De digitale revolutie vraagt om versterking van burgerrechten en bescherming online van hun persoonsgegevens. Daarom heeft de EU de nieuwe algemene verordening gegevensbescherming uitgevaardigd om mensen meer controle over hun persoonsgegevens te geven. De regels zijn dusdanig opgesteld om te waarborgen dat persoonsgegevens worden beschermd, ongeacht waar de gegevens naartoe worden gestuurd, worden verwerkt of worden opgeslagen.

*Kunnen digitale hulpmiddelen jongeren
dichter bij de politiek brengen?*
(Lissabon, Portugal)

*Digitale hulpmiddelen zijn er niet alleen
voor jongeren. De EU moet ook de digitale
vaardigheden van ouderen ontwikkelen.*
(Budapest, Hongarije)

*Welke argumenten kan ik op sociale media
en online gebruiken om met iemand te
discussiëren die de EU niet ziet zitten?*
(Ostrava, Tsjechië)

*De waarheid wordt relatief en ondertussen
wordt de politiek door nepnieuws gestuurd.
Wat is de rol van de EU om de verspreiding
van nepnieuws tegen te gaan?*
(Amsterdam, Nederland)

Energie en klimaatverandering

Steeds meer Europeanen willen dat de EU iets aan hun zorgen over duurzaamheid en milieu doet, als een van de grootste wereldwijde uitdagingen. De dialogen met de burgers die over energie, klimaat en andere duurzaamheids- of milieuvraagstukken werden georganiseerd, hebben in de hele EU tot heftige discussies geleid, waarbij mensen Europese en nationale politici oproepen het milieu actief te beschermen, klimaatverandering tegen te gaan en schonere energie uit onze eigen bronnen te gebruiken.

De EU heeft het voortouw genomen bij de internationale inspanningen voor een wereldwijde klimaatovereenkomst. Het was Europa dat de coalitie met ambitie heeft gevormd die de overeenkomst van Parijs mogelijk maakte, en de Commissie heeft al de wetgevingsvoorstellen gedaan om de verplichting van de EU na te komen om de emissie van broeikasgassen in de Europese Unie tegen 2030 met ten minste 40 % te verminderen.

Schone energie zorgt nu al voor groei

Jaaromzet van
€144 miljard
in 2014 in de sector
hernieuwbare energie in
de EU

€18 miljoen aan
invoer van fossiele
brandstoffen bespaard in
2014 dankzij de sector
hernieuwbare energie

**2 miljoen
Europeanen**
werken in sectoren die
verband houden met
hernieuwbare energie of
energie-efficiëntie

EU-ondernemingen
hebben een
aandeel van **30 % in
alle octrooien** voor
technologieën voor
hernieuwbare energie

Het begrip duurzaamheid lijkt deel uit te maken van een discussie van de “elite”. We moeten alle delen van de maatschappij bij de discussie betrekken.

(Wenen, Oostenrijk)

Wat doet de EU om investeringen in zonne-energie en andere hernieuwbare energiebronnen te stimuleren?

(Riga, Letland)

Wanneer zal de EU plastic zakken en tassen verbieden en iets doen om het gebruik van plastic in het algemeen terug te dringen?

(Plungė, Litouwen)

Hoe moeten we emissies van woningen aanpakken? Wat zijn goede voorbeelden en ervaringen uit andere lidstaten?

(Bratislava, Slowakije)

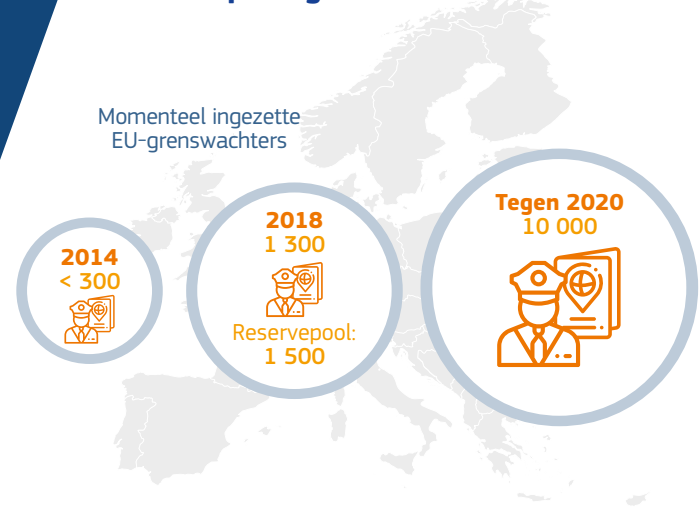
Migratie

Mensen uit heel de EU hebben de gelegenheid van de dialogen met de burgers te baat genomen om hun standpunten over migratie te geven. Zij vroegen om meer solidariteit tussen de lidstaten en verwachtten dat de EU haar inspanningen zal vergroten om de buitengrenzen van de EU te beveiligen en om ondersteuning bij de integratie van migranten op de arbeidsmarkt te bieden.

Meer grenswachters

Om de doeltreffende bescherming van de buitengrenzen van de EU en het terugkeerbeheer te waarborgen, is de Commissie bereid om de groei van het permanente korps van de Europese grens- en kustwacht tot 10 000 tegen 2020 voortijdig te financieren.

Europese grens- en kustwacht

De EU moet de uitdagingen voor de sociale integratie die migratie met zich mee kan brengen, aanpakken.

(Göteborg, Zweden)

Migratie heeft ook zeer positieve gevolgen voor de economie van landen. Dat mag niet uit het oog worden verloren.

(Rennes, Frankrijk)

Hoe moet het migratiebeleid van de EU er uitzien?

(Cork, Ierland)

Kan de Dublin-verordening worden herzien zodat vluchtelingen kunnen kiezen naar welke lidstaat zij gaan?

(Luxemburg-stad, Luxemburg)

Veiligheid en defensie

Veel mensen zeiden dat zij erop rekenen dat de EU de veiligheid en de stabiliteit waarborgt en op wereldwijde uitdagingen reageert, vooral op die het dichtst bij Europa. Mensen zeiden ook dat de EU tot vrede en welvaart in de wereld moet blijven bijdragen.

De rol van de EU als vredesmacht in de wereld

6 lopende militaire missies/operaties

10 lopende civiele missies

Momenteel worden meer dan **4 000** mensen ingezet

Doelstellingen:

vredeshandhaving, conflictpreventie, versterking van internationale veiligheid, ondersteuning van de rechtsstaat, preventie van mensenhandel en van piraterij

Europees Defensiefonds

opgericht om gezamenlijk onderzoek en gezamenlijke ontwikkeling te financieren

Permanente gestructureerde samenwerking

opgezet tussen 25 lidstaten voor meer samenwerking betreffende defensie en veiligheid

Ongekende **EU-NAVO-samenwerking** met **74** lopende, concrete acties

Wat doet de EU, wat veiligheid en defensie betreft, om haar burgers te beschermen?

(Kaunas, Litouwen)

Wat het defensiebeleid betreft, mag de EU niet met de NAVO concurreren.

(Lublin, Polen)

Zal de EU haar beleid inzake onderwijs, cultuur en jongeren versterken en haar "soft power" inzetten om de Russische invloed tegen te gaan?

(Cluj, Roemenië)

Om geld te besparen en het doeltreffender in te zetten, hebben we in de defensie-industrie gemeenschappelijke technische normen nodig.

(live dialoog op Facebook)

Andere onderwerpen die in 2018 zijn besproken

De dialogen met de burgers worden op het gehele grondgebied van de EU georganiseerd om zelfs de meest afgelegen hoeken van de Unie te bereiken. Er hebben ook grensoverschrijdende dialogen met de burgers plaatsgevonden, op locaties in de buurt van grenzen tussen de lidstaten. De onderwerpen die tijdens de dialogen met de burgers zijn besproken, lopen sterk uiteen en lokten van dorpen tot steden levendige discussies uit.

Kopenhagen, Denemarken

- Erasmus+ is geweldig. Er is een veel flexibeler onderwijsstelsel nodig
- De migratiecrisis is een uitdaging voor de gehele EU

Eisenstadt, Oostenrijk

- Groeiend ecotoerisme
- Start-upkansen voor vrouwen

Luxemburg-stad, Luxemburg

- Veiligheid van persoonsgegevens online
- Stop de kennisvlucht van zeer getalenteerde digitale specialisten naar de Verenigde Staten

Toulouse, Frankrijk

- Noodzaak om sociale dumping te vermijden
- Burgers zijn enthousiast over politiek

Guimarães, Portugal

- Duurzameontwikkelingsdoelstellingen voor water en energie
- Energie-efficiëntie

Kaunas, Litouwen

- Slimme milieutechnologieën
- Afvalpreventie en -beheer

Białystok, Polen

- Lokale en regionale uitdagingen voor de landbouw
- Investerings in de regionale economie zijn van groot belang

Matera, Italië

- Lokale kansen die de groene economie biedt
- Duurzaamheid van het milieu en bestrijding van de verontreiniging van rivieren, meren en grondwater

Sofia, Bulgarije

- Het aanpakken van dubbele normen in de voedingsindustrie
- Bestrijden van oneerlijke concurrentie en vermijden van protectionisme

Nicosia, Cyprus

- Noodzaak van meer vrouwen op beleidsbepalende posities
- Sterke politieke wil nodig om de inkomenskloof tussen mannen en vrouwen te dichten

De Commissie- Juncker

Jean-Claude Juncker

Voorzitter van de
Europese Commissie

Frans Timmermans

Eerste vicevoorzitter van de
Europese Commissie

Federica Mogherini

Hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter
van de Europese Commissie

Andrus Ansip

Vicevoorzitter van de Europese Commissie

Maroš Šefčovič

Vicevoorzitter van de Europese Commissie

Valdis Dombrovskis

Vicevoorzitter van de Europese Commissie

Jyrki Katainen

Vicevoorzitter van de Europese Commissie

Günther H. Oettinger

Begroting en Personeelszaken

Johannes Hahn

Europees Nabuurschapsbeleid en
Uitbreidingsonderhandelingen

Cecilia Malmström

Handel

Neven Mimica

Internationale Samenwerking en Ontwikkeling

Miguel Arias Cañete

Klimaatactie en Energie

Karmenu Vella

Milieu, Maritieme Zaken en Visserij

Vytenis Andriukaitis
Gezondheid en Voedselveiligheid

Dimitris Avramopoulos
Migratie, Binnenlandse Zaken en Burgerschap

Marianne Thyssen
Werkgelegenheid, Sociale Zaken,
Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit

Pierre Moscovici
Economische en Financiële Zaken,
Belastingen en Douane

Christos Stylianides
Humanitaire Hulp en Crisisbeheersing

Phil Hogan
Landbouw en Plattelandsontwikkeling

Violeta Bulc
Vervoer

Elżbieta Bieńkowska
Interne markt, Industrie, Ondernemerschap
en Midden- en Kleinbedrijf

Věra Jourová

Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid

Tibor Navracsics

Onderwijs, Cultuur, Jongerenzaken en Sport

Corina Crețu

Regionaal Beleid

Margrethe Vestager

Mededinging

Carlos Moedas

Onderzoek, Wetenschap en Innovatie

Julian King

Veiligheidsunie

Mariya Gabriel

Digitale Economie en Maatschappij

PRAAT MEE

U kunt aan dialogen met de burgers meedoen of aan de onlineraadpleging over de toekomst van Europa deelnemen.

https://ec.europa.eu/commission/future-europe_nl

Publicatiebureau

Print ISBN 978-92-79-91242-9 doi:10.2775/284863 NA-02-18-986-NL-C
PDF ISBN 978-92-79-91295-5 doi:10.2775/84539 NA-02-18-986-NL-N